

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ №17

София, 3 октомври 1995 г.

(обн., ДВ, бр. 93 от 20 октомври 1995 г.)

Конституционният съд в състав:

Председател: Асен Манов

Членове: Младен Данаилов

Иван Григоров

Милчо Костов

Пенчо Пенев

Цанко Хаджистойчев

Тодор Тодоров

Станислав Димитров

Александър Арабаджиев

Николай Павлов

Георги Марков

Димитър Гочев

при участието на секретар-протоколита Росица Топалова разгледа в закрито заседание на 26 септември 1995 г. и 3 октомври 1995 г. конституционно дело № 13 от 1995 г., докладвано от съдията Милчо Костов.

I

Дело № 13 от 1995 г. на Конституционния съд е образувано на 13 юни т.г. по искане на главния прокурор, с което Конституционният съд е сезиран да постанови задължително тълкувателно решение на конституционните текстове (чл. 129, 130 и 131 във връзка с чл. 117, ал. 2 и 3) относно бюджетната самостоятелност на Висшия съдебен съвет (ВСС) и да обяви за

противоконституционен текста на чл. 3 от Закона за държавния бюджет на Република България за 1995 г. (ЗДБРБ за 1995 г. - ДВ, бр. 46 от 1995 г.), доколкото не е предвидена издръжка на Висшия съдебен съвет, както и на чл. 25 от Закона за съдебната власт (ЗСВ), отнасящ се до "административното обслужване на Висшия съдебен съвет".

В своето искане главният прокурор се позовава на решения на Конституционния съд, в които е изразено становище относно самостоятелността на бюджета на съдебната власт (вж. по-специално тълкувателно Решение на КС № 18 от 1993 г., сб. стр. 195 и следващите - ДВ, бр. 1 от 1994 г.), но иска преутвърждаване на това становище с оглед на чл. 3, ал. 2 ЗДБРБ за 1995 г., който не предвижда бюджетна издръжка на Висшия съдебен съвет. Главният прокурор отбелязва, че за всички предходни бюджетни години (1992, 1993 и 1994) на Висшия съдебен съвет е осигурена самостоятелна бюджетна издръжка (приложени са към искането съответните бюджетни закони), а само по текущия бюджетен закон средства за Висшия съдебен съвет няма. Според главния прокурор "такова незачитане на решение на Конституционния съд от Министерския съвет и от Народното събрание е недопустимо"; затова "проблемът е особено значим", четем в предявеното искане. Оттук и необходимостта от преутвърждаване и конкретизиране на решенията (включително и на тълкувателното решение) на Конституционния съд.

Главният прокурор счита, че в този вид чл. 3, ал. 2 ЗДБРБ за 1995 г. е противоконституционен.

Според искането "е безспорно, че Висшият съдебен съвет като държавен орган, създаден с Конституцията, следва да има определена със закона за държавния бюджет издръжка, за да може да функционира". И понеже такава липсва в разпоредбата на текущия бюджет, текстът на чл. 3, ал. 2 ЗДБРБ за 1995 г., в който Народното събрание приема бюджета на съдебната власт, е противоконституционен. Този текст съдържа незаконен

(противоконституционен) отказ да се изпълни произтичащо от Конституцията задължение - да се определи (гласува) издръжка на Висшия съдебен съвет.

Претендираната от главния прокурор противоконституционност на чл. 3, ал. 2 ЗДБРБ за 1995 г. е свързана с искане за обявяване на противоконституционност на чл. 25 ЗСВ. Според този текст "административното обслужване на Висшия съдебен съвет се осъществява от Министерството на правосъдието". Съгласно с разширителното тълкуване, което главният прокурор счита, че е прието от Министерския съвет и от Министерството на правосъдието, законът задължава Министерството на правосъдието да се разпорежда с бюджетната издръжка на Висшия съдебен съвет, защото това се включва "в пълното и цялостно обслужване на дейността на Висшия съдебен съвет". Според главния прокурор "това е недопустима намеса в работата на независимата съдебна власт и чл. 25 ЗСВ независимо от начина на тълкуване и прилагане противоречи на чл. 8 и чл. 117, ал. 2 от Конституцията".

Конституционният съд обсъди искането на главния прокурор, като с определение от 22 юни 1995 г. поиска да уточни искането си относно основанията за оспорване на конституционносъобразността на чл. 3, ал. 2 ЗДБРБ за 1995 г. Това уточнение е направено с допълнение на искането от 11 юни 1995 г., изпратено в Конституционния съд. В допълнението се обръща внимание върху ал. 2 на чл. 3 ЗДБРБ за 1995 г., който текст не отчита същността и спецификата на Висшия съдебен съвет в системата на държавни органи при разпределяне на общата издръжка на органите на съдебната власт.

С определение от 25 юли 1995 г. Конституционният съд, след като прецени отново допустимостта както с оглед на субектната легитимация на искателя, така и с оглед на предмета на искането, допусна за разглеждане искането на главния прокурор относно:

1. задължително тълкуване на конституционните текстове, които регулират организацията и статута на Висшия съдебен съвет с оглед на бюджетната му издръжка (чл. 129, ал. 1 и 2, чл. 130 и чл. 131 във връзка с чл. 117, ал. 2 и 3); и

2. оспорената конституционносъобразност на чл. 3 ЗДБРБ за 1995 г. и на чл. 25 ЗСВ.

Конституционният съд конституира като заинтересувани страни по това дело Народното събрание, Министерския съвет, Министерството на финансите, Министерството на правосъдието, Висшия съдебен съвет, Върховния съд и Националната следствена служба, на които се даде 14-дневен срок да представят писмени становища по делото.

II

В становището на Министерския съвет се поддържа, че искането на главния прокурор е недопустимо и неоснователно. Визираните в искането конституционни норми нямат за предмет финансирането на Висшия съдебен съвет и не биха могли да се тълкуват в тази връзка. Финансирането на Висшия съдебен съвет е част от организацията и дейността на Висшия съдебен съвет, а всичко това е предвидено да се регламентира със закон (чл. 133 от Конституцията). Все според това становище Висшият съдебен съвет няма разпоредителни функции; той само взема решения за назначаване, повишаване и др. на съдии, прокурори и следователи, но те се назначават от други длъжностни лица съгласно чл. 30, ал. 3 ЗСВ. Поддържа се, че съгласно Конституцията на Република България и Закона за съдебната власт Висшият съдебен съвет не е орган със собствена администрация и не може да има свой отделен бюджет. По силата на чл. 196, ал. 1 ЗСВ на Висшия съдебен съвет са възложени функциите по съставяне, разпределение и контрол на бюджета на съдебната власт, но не и по изпълнението му. Затова не може да се приеме, че Висшият съдебен съвет е разпоредител с бюджетни средства на съдебната власт по смисъла на Закона за съставяне и изпълнение на

държавния бюджет (ЗСИДБ). Доколкото за обезпечаване на изпълнението на правомощията на Висшия съдебен съвет са необходими средства, то тези средства са предвидени съобразно чл. 25 ЗСВ.

Министерството на финансите в своето становище счита, че искането на главния прокурор трябва да бъде отхвърлено като неоснователно. То е неоснователно, защото Конституцията в чл. 133 повелява да се определят със закон административните и организационните правомощия на Висшия съдебен съвет. Законът за съдебната власт съдържа детайлна регламентация на тези правомощия. В този закон Висшият съдебен съвет не е определен като разпоредител с бюджетни средства по смисъла на ЗСИДБ. Напротив, съгласно чл. 25 ЗСВ административното обслужване на Висшия съдебен съвет е предвидено да се осъществява чрез Министерството на правосъдието. Според Министерството на финансите това "обслужване" (така е в становището) обхваща извършването на всички плащания. Член 25 ЗСВ не противоречи на Конституцията. Други разпоредби на този закон неколкократно са атакувани като противоконституционни. Законът за държавния бюджет на Република България за 1995 г. е съобразен с тази разпоредба - чл. 25 ЗСВ. А тази разпоредба е задължителна по силата на чл. 4, ал. 1 от Конституцията. В заключение становището на Министерството на финансите е, че искането за обявяване за противоконституционни нормите на чл. 3, ал. 2 ЗДБРБ за 1995 г. и на чл. 25 ЗСВ следва да бъде отхвърлено. Що се отнася до искането за задължително тълкуване на конституционните норми, посочени от главния прокурор, относно статута на Висшия съдебен съвет, то не следва да бъде уважено, тъй като Конституционният съд вече се е произнесъл по този текст с Решение № 8 от 15.IX.1994 г. по к.д. № 9 от 1994 г. (ДВ, бр. 78 от 1994 г.).

Министерството на правосъдието в становището си оспорва искането на главния прокурор като недопустимо и неоснователно. Министерството на правосъдието поддържа, че няма конституционни норми относно

бюджетното финансиране на Висшия съдебен съвет, за да се постигне по тълкувателен път изясняване на поставения въпрос. Както пише в становището "очевидно е, че в случая чрез тълкуване се иска да се изведе липсващата правна норма за бюджетното финансиране на Висшия съдебен съвет, което би било недопустимо законодателстване". Що се отнася до претендираната противоконституционност на чл. 3 ЗДБРБ за 1995 г., в този текст "няма норма, чиято противоконституционност да се изследва, нито конституционна норма, на която да се базира евентуалната преценка за противоконституционността на законовата разпоредба". Според Министерството на правосъдието "изложените доводи са достатъчни, за да се приеме, че исканията на главния прокурор са недопустими и това дава основание к.д. № 13 от 1995 г. да се прекрати". По основателността на искането на главния прокурор становището на Министерството на правосъдието е категорично: "Законът за съдебната власт не определя Висшия съдебен съвет като орган с разпоредителни функции"; "като орган на съдебната власт Висшият съдебен съвет не е юридическо лице". Малко по-долу се казва: "от изложеното се вижда, че Висшият съдебен съвет не е замислян като орган на съдебната власт (така изрично), който ще из земе функциите на председателя на Върховния касационен съд или Върховния административен съд, на главния прокурор, на директора на Националната следствена служба или на министъра на правосъдието".

Висшият съдебен съвет е уведолил Конституционния съд, че ще изпрати становище по делото след 13 септември 1995 г. Към писмото на Висшия съдебен съвет е приложена разменена кореспонденция между Висшия съдебен съвет, Министерството на правосъдието и Министерството на финансите. От някои от тези писма проличава, че Министерството на правосъдието счита Висшия съдебен съвет като свой подведомствен орган.

Ш

По искането за тълкуване на чл. 129, ал. 1 и 2, чл. 130 и чл. 131 във връзка с чл. 117, ал. 2 и 3 от Конституцията за бюджетната независимост на Висшия съдебен съвет

Въпросът в искането на главния прокурор е дали Висшият съдебен съвет има самостоятелен бюджет, който е част от бюджета на съдебната власт, и дали този бюджет трябва да се съставя отделно, да се гласува отделно от Народното събрание и да се изпълнява самостоятелно както другите съставни части на бюджета на съдебната система (бюджет на Върховния касационен съд, бюджет на главната прокуратура и др.).

От организационна гледна точка отговорът на поставения въпрос се извежда по следния начин:

а) съгласно с възприетия от нашата Конституция принцип за разделение на властите (чл. 8) съдебната власт е независима и има самостоятелен бюджет (чл. 117, ал. 2 и 3 от Конституцията);

б) Висшият съдебен съвет е съставна част на съдебната власт и е учреден от Конституцията с компетентност да управлява другите (правораздавателните) органи на тази власт (вж. чл. 129, 130 и 131 от Конституцията);

в) оттук е и изводът, че Висшият съдебен съвет както всички организирани по силата на Конституцията държавни органи има самостоятелен бюджет, който упражнява в съответствие с властническата си дейност в рамките на съдебната власт.

Аргумент, че изводът е верен, намираме в бюджетната практика на нашата държава. От учредяването на Висшия съдебен съвет като самостоятелен орган на съдебната власт той има и упражнява самостоятелен бюджет в рамките на бюджета на съдебната система. От 1992 до 1994 г. бюджетът на Висшия съдебен съвет фигурира в гласувания от Народното

събрание ежегоден бюджет като самостоятелен и независим бюджет наред със и отделно от бюджета на Върховния съд, главната прокуратура и съдилищата.

Но в държавния бюджет за 1995 г. съобразената с Конституцията практика е изоставена. Висшият съдебен съвет не фигурира в бюджетния закон със самостоятелен бюджет в раздела "бюджетни разходи на органите на съдебната власт" (чл. 3, ал. 2 ЗДБРБ за 1995 г. - ДВ, бр. 46 от 1995 г.).

Държавен орган, чийто статут е уреден с конституционни норми и продължава да функционира съобразно тези норми, се оказва закрит с гласувания от Народното събрание ежегоден бюджет.

Тази констатация е абсолютно неприемлива като бюджетна практика в една правова държава. Ежегодните бюджетни закони не могат да моделират държавните органи и съотношението помежду им съобразно годишното структуриране на парламентарното мнозинство и малцинство.

Бюджетът на Република България трябва да осигурява средства за функциониране на установените в Конституцията държавни институции, в това число и на органите на съдебната власт, като се държи сметка за разделението на властите и правомощията им.

Всеки закон за годишен държавен бюджет на страната, в който липсват средства за отделни конституционно установени държавни институции, може да бъде обявен за противоконституционен, тъй като парализира дейността на тези институции.

Начинът, по който Конституцията предписва формирането на състава на Висшия съдебен съвет, също категорично свидетелства за независимостта на този орган. Висшият съдебен съвет се състои от два вида членове:

- а) по право; и
- б) по избор.

Тези, които се комплектуват по избор, отново са разделени между две електорални тела (Народното събрание и органите на съдебната власт). Конституционният законодател толкова много държи на това формализирано комплектуване на Висшия съдебен съвет, че в това отношение избягва всякакъв досег с изпълнителната власт.

Каквато и да е намеса на органи на изпълнителната власт в дейността на Висшия съдебен съвет е избегната и чрез определянето на председателя на Висшия съдебен съвет. Председател съгласно конституционната норма (чл. 130, ал. 5) е министърът на правосъдието, но той не е член на Висшия съдебен съвет (не фигурира измежду 25-те членове) и няма право да гласува. По-категорично разграничение между колективния орган и неговия председател едва ли може да се намери и това разграничение се налага, защото председателят на Висшия съдебен съвет е министър. Той е член на правителството и това му качество не е пречка той да председателства колективния орган на съдебната власт, но е пречка да се числи към неговия състав.

В бюджетно отношение Висшият съдебен съвет се различава и от другите органи на съдебната власт - съдебно-прокурорските органи. Това разграничение е на функционална плоскост. Висшият съдебен съвет е орган на съдебната власт, но той не е правораздавателен орган и не участва в правораздаването (в юрисдикционната дейност). Разграничението е ясно направено по формулировката от чл. 133 на Конституцията. Но разграничението може лесно да се изведе и от предходните текстове на Конституцията, които уреждат компетентности на Висшия съдебен съвет (чл. 129, ал. 1 и 2 и чл. 131). Това са компетентности по назначаване, повишаване, понижаване, преместване и освобождаване от длъжност на магистратите (съдии, прокурори и следователи), включително предложенията за освобождаване и назначаване от президента на председателите на Върховния касационен съд и Върховния

административен съд и на главния прокурор. Това са компетентности по управление, а не компетентности по правораздаване. И затова не е възможно да се обедини материалната, канцеларската, финансовата и друга база на един правораздавателен и един административен орган (орган по управление), затова не може да се обедини бюджетът например на Върховния административен съд с бюджета на Висшия съдебен съвет. Принципно е изключено бюджетът на управленския орган да се обедини с бюджета на управлявания от него орган (т.е. органа - адресат на управленските актове). Биха се получили абсурдни ситуации на преплитания и нежелани правни и особено фактически зависимости.

И така, Висшият съдебен съвет има самостоятелен бюджет, който е напълно отделен от бюджета на изпълнителната власт, защото е бюджет на орган от системата на съдебната власт (срв. чл. 8 от Конституцията). Висшият съдебен съвет в качеството си на орган на управление на съдебната власт има бюджет, който е съставна част на бюджета на съдебната система, но е самостоятелен спрямо бюджетите на другите правораздавателни органи на същата система. Бюджетът на Висшия съдебен съвет следва бюджетната процедура (съставяне, одобрение, изпълнение и отчитане) на бюджета на съдебната власт. Конституционният съд подробно е проследил този ред в Решение № 18 от 1993 г. за тълкуване на чл. 117, ал. 3 от Конституцията (сб. 1993 г., стр. 195 и сл.).

IV

Относно конституционносъобразността на чл. 25 от Закона за съдебната власт

Тази разпоредба предвижда, че административното обслужване на Висшия съдебен съвет се осъществява от Министерството на правосъдието. Необходимо е предварително да уточним съдържанието на законовото понятие "административно обслужване" на един държавен орган. Това понятие включва всичко онова, което е извън непосредствената

властническа дейност на органа (упражняване на компетентностите, предоставени от Конституцията и законите) и извън издръжката на персоналия субстрат на самия орган (заплати, командировки по служба и други подобни). Само по този начин понятието "обслужване" би могло да се нарече "административно". То включва всичко, което е необходимо, за да функционира всеки държавен орган. В една опростена схема можем да приемем, че се касае за две основни съставки:

- а) канцеларско-помощен персона; и
- б) материално-техническа база.

Издръжката на канцеларско-помощния персонал обхваща всички служители на Висшия съдебен съвет извън членовете на този орган. Това е частта от институцията "Висш съдебен съвет", която се отделя от системата на съдебната власт, към която според Конституцията органът и учреждението принадлежат, за да бъде обслужвана от Министерството на правосъдието. Също така материално-техническата база трябва да се отдели съобразно предписанието на чл. 25 ЗСВ от самия орган и от учреждението "Висш съдебен съвет" и да "премине" за административно обслужване от Министерството на правосъдието. Съответно на предписаното от чл. 25 ЗСВ "разделяне" на Висшия съдебен съвет трябва да се "раздели" и бюджетната издръжка на Висшия съдебен съвет - отчасти по бюджета на съдебната власт и отчасти по бюджета на Министерския съвет, респ. на Министерството на правосъдието (относно административното обслужване). Не е трудно да се констатират неизбежните изводи, до които води конструкцията за "административното обслужване" на институция на съдебната власт от орган, респ. учреждение, на държавната администрация. Като абстрактна юридическа конструкция тя е невъзможна. Още по-невъзможно е такава конструкция да се приложи на практика.

Има основание да се предполага, че чрез чл. 25 ЗСВ се правят начални стъпки да се привлече цялостно Висшият съдебен съвет към

Министерството на правосъдието, за да управлява всички други съдебно-прокурорски органи на "независимата", "самостоятелната" съдебна власт. (Впрочем изпратената канцеларска документация доста ясно показва тази тенденция.) Член 8 от Конституцията ще се запази само като лозунг за "разделението на властите".

Разпоредбата на чл. 25 ЗСВ противоречи на принципа за разделението на властите (чл. 8 от Конституцията) и по-конкретно на чл. 117, ал. 2 и 3 от Конституцията.

V

Относно конституционосъобразността на чл. 3, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Република България за 1995 г.

Това е централният въпрос, който е поставен в искането на главния прокурор.

От влизане в сила на действащата Конституция и учредяването на Висшия съдебен съвет като самостоятелен орган на съдебната власт в ежегодните бюджетни закони Народното събрание гласува отделен самостоятелен бюджет на този орган (вж. бюджетните закони - за 1992 г., чл. 4, ал. 3, т. 1 - ДВ, бр. 31 от 1992 г., за 1993 г., чл. 3, ал. 2, т. 1 - ДВ, бр. 55 от 1993 г., за 1994 г., чл. 3, ал. 2, т. 1 - ДВ, бр. 22 от 1994 г.). В годишния бюджетен закон за 1995 г. липсва текст за разходите на Висшия съдебен съвет, т.е. Висшият съдебен съвет е лишен от бюджетна издръжка по закон. Въпросът е дали в този случай се отнася за противоконституционен отказ.

Предварително трябва да се определят юридическите характеристики на гласувания от Народното събрание бюджетен закон за 1995 г. и по-специално на оспорения от конституционноправна гледна точка чл. 3, ал. 2 на този закон.

Годишният бюджетен закон за 1995 г. (както Впрочем и всеки ежегоден бюджетен закон) е само формален закон, защото не съдържа

правни норми, които уреждат обществени отношения (по смисъла на Закона за нормативните актове).

Не съдържа правна норма и чл. 3, ал. 2 ЗДБРБ за 1995 г., както и цитираните по-горе съответни по предметно съдържание текстове от ежегодните бюджетни закони за предходните години.

Разликата между закон във формален и закон в материален смисъл не е необходимо тук да бъде подробно разисквана. За тази разлика и за нейната историческа обусловеност може да се препрати към учебниците по конституционно право.

Ежегодните бюджетни закони са закони във формален смисъл само защото под наименованието "закон" те са гласувани от Народното събрание. В основното, същинското си съдържание те не съдържат правни норми. В разходната си част те съдържат разпоредби, с които се овластяват държавните органи да извършат необходимите им разходи на държавни парични средства до определен размер. Текстове на ежегодните бюджетни закони са актове, с които се управляват средствата от общодържавния паричен фонд. Те са управленски (административни) актове, които, без да променят своята основна юридическа характеристика, се издават в присъщата на актовете на Народното събрание форма (закон) и по предвидената за законодателния орган процедура.

А оттук и принципният извод, върху който Конституционният съд трябва да изгради отговора си по поставения в искането въпрос: отказът като акт на Народното събрание е толкова възможен, колкото е възможен и отказът в сферата на дейност на административните органи (регулирана от Закона за административното производство). И още: преценката за конституционносъобразност на отказа на Народното събрание е допустима на общо основание, както е допустима преценката за законност на отказа на един административен орган.

По-нататък трябва да се изтълкува и конституционният текст (чл. 149, ал. 1, т. 2), според който Конституционният съд се произнася "по искане за установяване на противоконституционност на законите и на другите актове на Народното събрание". По това дело какъв акт на Народното събрание е предмет на конституционноправен спор: "закон" или "друг акт". В досегашната практика на Конституционния съд на преценка за конституционност са подлагани не само закони - нормативни актове (вж. напр. Решение № 3 от 1991 г. по акт - решение на Народното събрание и др.). В коя от двете категории трябва да класираме ежегодните закони за бюджета, когато е оспорена изцяло или по отделни текстове тяхната конституционност - "закони" или "други актове" на Народното събрание? Конституционният съд трябва да приеме за меродавно предметното съдържание на акта, а не неговото наименование - в случая това е "друг акт на Народното събрание", а не закон - нормативен акт.

При законите с нормативно съдържание изобщо няма и не може да има "откази" като актове с юридическо съдържание. При приемането или неприемането на закони - нормативни актове, Народното събрание упражнява първична нормотворческа компетентност. "Отказът" да се приеме закон или, с други думи, отрицателният вот на Народното събрание по предложен законопроект не е "отказ", а е израз на първичната нормотворческа воля на законодателния орган и въобще не подлежи на преценка за конституционност. Тук законодателният орган чрез своя отрицателен вот ("отказ") "не влиза" в обсега на компетентност на Конституционния съд.

За да има отказ в сферата на "другите актове на Народното събрание" (по смисъла на чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията) са необходими две предпоставки:

а) отказът да не е израз пряко или косвено на (да не е свързан с) нормотворческата компетентност на законодателния орган (напр. обявяване

на мораториум на действието на закон или на негова норма). В този случай преценка на неговата конституционосъобразност е недопустима, защото той е израз на държавна законодателна политика. Всеки отказ на Народното събрание в сферата на неговата нормотворческа дейност се преценява спрямо заварените от него други действащи закони съобразно правилото "законът е равен на закон" с всички възможни последици на интертемпоралното действие на нов спрямо заварен закон. Народното събрание не е обвързано в никаква степен от своите собствени (гласувани от него) предходни закони;

б) Народното събрание да е задължено по силата на конституционна норма да издаде управленски акт с определено от Конституцията съдържание и по определен от Конституцията ред. Типичен случай (но не единствен) с голямо практическо значение са актовете, които образуват съдържанието на ежегодните бюджетни закони. Тук отново трябва да се изтъкне, че отказът на Народното събрание да гласува бюджетни средства в годишен бюджетен закон за издръжка на институции, учредени с Конституцията, означава парализиране дейността на тези институции за съответната бюджетна година, а в перспектива - изменение на Конституцията чрез закриване на тези органи.

Отказ по смисъла на чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията, който отговаря на посочените изисквания, за да бъде предмет на конституционноправен спор, е неподвиждането на бюджетни средства за издръжка на Висшия съдебен съвет в чл. 3, ал. 2 ЗДБРБ за 1995 г. Конституционният съд не обсъжда въпроса дали в случая е налице изричен или мълчалив отказ, защото това е без правно значение за решаването на спора по делото. Според искането на главния прокурор това е мълчалив отказ - теза, която е трудно защитима с оглед на изработения и представения в Министерския съвет проектобюджет на съдебната власт, където бюджетни средства за издръжка на Висшия съдебен съвет фигурират, но те не са

одобрени с вот на Народното събрание (вж. представения като доказателство по делото проектобюджет, чл. 3).

И така, в приетия от Народното събрание ЗДБРБ за 1995 г. текстът на чл. 3, ал. 2 не включва бюджет на ВСС. Това е управленски акт с отрицателно съдържание - отказ. Народното събрание отказва да предвиди бюджетни средства за издръжка на държавен орган, който е учреден с Конституцията и упражнява определени от Конституцията компетентности.

Следователно отказът, който се извлича от съдържанието на чл. 3 ЗДБРБ за 1995 г., е противоконституционен. Народното събрание е одобрило чл. 3 ЗДБРБ за 1995 г. в нарушение на конституционните норми, които установяват самостоятелност на бюджета на съдебната власт (чл. 117, ал. 3), съставна част на която е Висшият съдебен съвет.

Въз основа на гореизложеното Конституционният съд

РЕШИ:

1. Висшият съдебен съвет има самостоятелен бюджет, който се гласува от Народното събрание в цялото свое съдържание като бюджет на орган на съдебната власт.

Бюджетът на Република България трябва да осигурява средства за функциониране на установените в Конституцията държавни институции, в това число и на органите на съдебната власт, като се държи сметка за разделението на властите и правомощията им.

Всеки закон за годишен държавен бюджет на страната, в който липсват средства за отделни конституционно установени държавни институции, може да бъде обявен за противоконституционен, тъй като парализира дейността на тези институции.

2. Обявява за противоконституционна нормата на чл. 25 от Закона за съдебната власт.

3. Обявява за противоконституционен отказа на Народното събрание да включи в чл. 3, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Република България за 1995 г. на самостоятелен ред (на самостоятелна позиция) бюджета на Висшия съдебен съвет.

Председател: Асен Манов